

Dijkstal

en mevrouw De Boer, op alle vragen antwoord zullen geven.

De heer **Koekkoek** (CDA): Voorzitter! Is de minister nieuw staatsrecht aan het schrijven, nu hij zijn eigen opvattingen uit het overleg in de ministerraad in de openbaarheid brengt?

Minister **Dijkstal**: Het staatsrecht is inderdaad voortdurend in beweging. Ik had het ook als een eer beschouwd als dit hier was gebeurd, maar ik heb mijn inhoudelijke mening niet weergegeven. Ik heb slechts gemeld dat de besluitvorming in het kabinet niet is afgerond. Dat was oud nieuws, want dat heeft de minister-president vorige week vrijdag ook al meegedeeld.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Grondwaterwet (verbreding heffingsdoeleinden) (24546)**.

(Zie vergadering van 28 november 1996.)

De aanhef van artikel I wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Poppe (stuk nr. 15, I) tot invoeging van nieuwe onderdelen 0A en 0B.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de SP en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast, dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 15 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

Onderdeel A wordt zonder stemming aangenomen.

De onderdelen B en C worden zonder stemming aangenomen.

De aanhef van onderdeel D wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Reitsma (stuk nr. 7).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+, de CD, het GPV, de SGP, de SP en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Punt 1 wordt zonder stemming aangenomen.

Punt 2 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-H.G.J. Kamp/Van Waning (stuk nr. 8) tot toevoeging van een punt 3.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt het nader gewijzigde amendement-Van Waning/H.G.J. Kamp (stuk nr. 11) tot toevoeging van een punt 3.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit nader gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Reitsma c.s. (stuk nr. 14, I) tot toevoeging van een punt 3.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Ik stel vast, dat door de aanneming van dit gewijzigde amendement de andere op stuk nr. 14 voorkomende amendementen als aangenomen kunnen worden beschouwd.

Aangezien de amendementen op de stukken nrs. 8, 11 en 14, I, zijn aangenomen, wordt de aanhef van het toegevoegde punt 3 vervangen door: "3. Toegevoegd worden drie nieuwe leden, luidende:".

Onderdeel D, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-H.G.J. Kamp/Van Waning (stuk nr. 8), het nader gewijzigde amendement-Van Waning/H.G.J. Kamp (stuk nr. 11) en het gewijzigde amendement-Reitsma c.s. (stuk nr. 14, I), wordt zonder stemming aangenomen.

Het gewijzigde artikel I wordt zonder stemming aangenomen.

Artikel II wordt zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Door de aanneming van het gewijzigde amendement-Reitsma c.s. (stuk nr. 14, II) is een nieuw artikel IIA toegevoegd.

Artikel III, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het gewijzigde amendement-Reitsma c.s. (stuk nr. 14, III), wordt zonder stemming aangenomen.

De beweegreden wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de CD en de SP tegen dit wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Aan de orde is het opmaken van een **voordracht van drie kandidaten ter vervulling van een vacature in de Hoge Raad (25105)**.

De **voorzitter**: Door mij worden tot stemopnemers benoemd het lid Van der Heijden, tevens voorzitter, en de leden Hoekema, Remkes en Liemburg.

Bij de stemming voor de eerste kandidaat, waaraan 133 leden hebben deelgenomen, terwijl 136 leden de presentielijst hebben getekend, verkrijgen de heer A.M.M. Orie 118 stemmen, de heer D.G. van Vliet 8 stemmen, mevrouw A.M.J. van Buchem-Spapens 5 stemmen, de heer P. Bukman 1 stem en de heer V.A.M. van der Burg 1 stem.

De **voorzitter**: Aangezien de heer A.M.M. Orie de volstreekte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd, zal hij als eerste kandidaat op de voordracht worden geplaatst.

Bij de stemming voor de tweede kandidaat, waaraan 128 leden hebben deelgenomen, terwijl 136 leden de presentielijst hebben getekend, verkrijgen mevrouw A.M.J. van Buchem-Spapens 67 stemmen, de heer D.G. van Vliet 59 stemmen en de heer L. Monné 2 stemmen.

De heer Zijlstra (PvdA) draagt de voorzittershamer over aan de heer Bukman

De **voorzitter**: Aangezien mevrouw A.M.J. Van Buchem-Spapens de volstreekte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd, zal zij als tweede kandidaat op de voordracht worden geplaatst.

Bij de stemming voor de derde kandidaat, waaraan 118 leden hebben deelgenomen, terwijl 136 leden de presentielijst hebben getekend, verkrijgen de heer D.G. van Vliet 88 stemmen, de heer L. Monné 26 stemmen, de heer V.A.M. van der Burg 1 stem, de heer W.J. Verkerk 1 stem, mevrouw A.M.J. van Buchem-Spapens 1 stem en de heer A. Hammerstein 1 stem.

De **voorzitter**: Aangezien de heer D.G. van Vliet de volstreekte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd, zal hij als derde kandidaat op de voordracht worden geplaatst.

Deze voordracht zal schriftelijk aan Hare Majesteit de Koningin worden aangeboden. Ik dank de leden-stemopnemers voor de door hen genomen moeite.

Aan de orde is de **benoeming van de voorzitter van de Kamer**.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Heerma.

De heer **Heerma** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Gegeven de omstandigheid dat de Partij van de Arbeid als grootste groepering in deze Kamer afziet van het stellen van een kandidaat voor het voorzitterschap, stelt de CDA-fractie de heer Bukman kandidaat voor het Kamervoorzitterschap. Ik geef de Kamer in overweging deze kandidatuur te steunen.

De **voorzitter**: Ik benoem tot stemopnemers het lid Van Gelder, tevens voorzitter, en de leden Lansink, Ter Veer en Van Heemskerck Pillis-Duvekot.

Bij de stemming, waaraan 136 leden hebben deelgenomen, terwijl 136 leden de presentielijst hebben getekend, verkrijgen de heer Bukman 85 stemmen, mevrouw Doelman-Pel 45 stemmen, mevrouw Van Nieuwenhoven 2 stemmen en de heer Schutte 1 stem, terwijl er 3 blanco stemmen zijn uitgebracht.

(Applaus)

De **voorzitter**: Aangezien de heer Bukman de absolute meerderheid

van de uitgebrachte stemmen heeft behaald, is hij gekozen.

Ik wens hem geluk met zijn benoeming en verzoek hem de voorzittersstoel in te nemen.

Voorzitter: Bukman

□

De **voorzitter**: Waarde collega's! Bedankt voor uw geduld.

U heeft gesproken en u heeft het laatste en het beslissende woord, als het gaat om de keuze van uw eigen voorzitter. De meerderheid van u, dus de Kamer, heeft zich voor mij uitgesproken. Ik aanvaard mijn benoeming, voorzover dit nog niet duidelijk was uit het feit dat ik hier ben gaan zitten.

Ik verzeker u dat ik mij zeer zal inspannen om mijn verkiezing tot uw voorzitter in waardigheid waar te maken. Uw áller voorzitter: van voorstanders en van tegenstanders, van vrouwen en van mannen, van paars en van de oppositie, van leden van kleine en van leden van grote fracties, van breedsprakigen en van collega's die weinig woorden nodig hebben, van collega's wier charme ligt in hun vasthoudendheid of juist in hun beweeglijkheid, kortom, van u allen, op welke wijze u ook te rubriceren bent, maar vooral van u allen persoonlijk; daar kunt u van op aan.

De keuze van een nieuwe voorzitter heeft lang geduurd. Het vertrek van de vorige bleef lange tijd in de lucht hangen, zodat er geen vacature was, maar wel discussie, discussie over de vraag: wat te doen, als zo'n vacature zou ontstaan? Toen dit laatste eenmaal het geval was, brandde de discussie pas echt los. Welke conclusie mag daaruit getrokken worden? Ik houd het erop dat het de Kamer zeer ter harte gaat wie haar voorzitter wordt. Dat is een discussie waard en die discussie wordt terecht gevoerd.

Zonder vooruit te willen lopen op toekomstige discussies, zou ik uw speciale aandacht willen vragen voor twee specifieke problemen, die ook de komende jaren veel aandacht van ons zullen vragen.

In de eerste plaats: de afstand tussen volk en volksvertegenwoordiging. Natuurlijk is dat een verantwoordelijkheid van ons allen afzonderlijk, als gekozenen, maar ook van onze fracties, zowel binnenshuis als buitenshuis. Ondanks alle